

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

GENEL MERKEZİ

Sayı :GMT.430.00/1009

30/09/2015

Konu :Nöbet Görevi

T.C MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

- İlgi:**
- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
 - 26.07.2014 Tarihli ve 29072 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
 - 07.09.2013 Tarihli ve 28758 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
 - 23.08.2015 Tarih Ve 29454 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2016 ve 2017 Yıllarını Kapsayan 3. Dönem Toplu Sözleşmenin, İkinci Bölümü Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme
 - 23.06.1998 tarih ve 23381 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cebri veya Mecburi Çalıştırmaya İlişkin Sözleşme
 - 21.12.1960 tarih ve 10686 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi

İlgi (b) Sayılı Yönetmeliği'nin "**Öğretmenlerin nöbet görevi**" başlıklı 44. maddesinde; "**(1) Bağımsız anaokulu ve uygulama sınıfı öğretmenleri kendi devrelerinde ve etkinlik saatleri dışındaki zamanlarda nöbet tutarlar.**

(2) Ana sınıfı ve özel eğitim sınıfı öğretmenlerine, boş geçen dersleri doldurma ve nöbet görevi verilmez.

(3) Öğretmen sayısı iki ve daha az olan uygulama sınıflarında bölüm şefi de nöbet tutar.

(4) İlköğretim kurumlarında; okulun bina ve tesisleri ile öğrenci mevcudu, yatılı, gündüzlü, normal veya ikili eğitim yapma gibi durumları göz önünde bulundurularak okul müdürlüğünce düzenlenen nöbet çizelgesine göre öğretmenler, normal eğitim yapan okullarda gün süresince, ikili öğretim yapan okullarda ise kendi devresinde nöbet tutarlar.

(5) Öğretmen, birden fazla okulda ders okutuyorsa aylığını aldığı okulda, aylık aldığı okulda dersi yoksa en çok ders okuttuğu okulda nöbet tutar.

(6) Okuldaki öğretmen sayısının yeterli olması durumunda, bayanlarda 20, erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran öğretmenlere nöbet görevi verilmez. Ancak, ihtiyaç duyulması hâlinde bu öğretmenlere de nöbet görevi verilebilir.

(7) Hamile öğretmenlere, doğuma üç ay kala ve doğumdan itibaren bir yıl süre ile nöbet görevi verilmez.

(8) Nöbet görevi, ilk ders başlamadan 30 dakika önce başlar, son ders bitiminden 30 dakika sonra sona erer. Ancak bu süre okulun özelliğine göre öğretmenler kurulu kararıyla kısaltılabilir.

(9) Nöbet görevine özürsüz olarak gelmeyen öğretmen hakkında, derse özürsüz olarak gelmeyen öğretmen gibi işlem yapılır.

(10) Nöbetlerde uyulması gereken esaslar öğretmenler kurulunda görüşülerek okul yönetimince nöbetçi öğretmen görev talimatnamesi hazırlanır. Öğretmenlere yazılı olarak duyurulur.” denilmiştir.

İlgi (c) Sayılı Yönetmeliği'nin “Öğretmenlere nöbet görevi verilmesinin esasları” başlıklı 91. maddesinde; “ (1) Öğretmenler, nöbet görevini nöbet çizelgesine göre yerine getirirler.

(2) Nöbetlerde aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Öğretmenlere, dersinin en az bulunduğu gün veya günlerde nöbet görevi verilir.

b) Birden fazla okulda ders görevi bulunan öğretmenlere kadrosunun bulunduğu okulda, kadrosunun bulunduğu okulda dersi yoksa en çok ders okuttuğu okulda nöbet görevi verilir.

c) Nöbet görevi, ilk dersten 15 dakika önce başlar, son ders bitiminden 15 dakika sonra biter. İkili öğretimin yapıldığı okullarda öğretmenler, tek devrede nöbet tutarlar.

ç) Bayan öğretmenlere, doğumuna üç ay kala ve doğumdan sonra bir yıl nöbet görevi verilmez.

d) İstekleri hâlinde hizmet yılı 20 yıldan fazla olan bayan öğretmenlerle 25 yıldan fazla olan erkek öğretmenler, nöbet görevinden muaf tutulabilirler. Ancak bu kapsamdaki öğretmen sayısının fazla olması nedeniyle nöbet görevinin aksaması durumunda bu öğretmenlere de nöbet görevi verilir.

e) Nöbetlerde uyulması gereken esaslar öğretmenler kurulunda görüşülür ve okul yönetimince öğretmenlere yazılı olarak duyurulur.

f) Nöbet görevine özürsüz olarak gelmeyen öğretmen hakkında derse özürsüz olarak gelmeyen öğretmen gibi işlem yapılır.” hükümleri mevcut olup bu hükümler uyarınca öğretmenlere nöbet görevi verilmektedir.

İlgi (a) Sayılı Kanunu'nun "Öğretmenlik" başlıklı 43/1 maddesindeki "Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir." hükümlerine göre; öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.

12.03.1964 Tarih ve 11654 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 439 sayılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek Ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenleri İle İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri İle Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanunda ve eğitimle ilgili diğer kanunlarımızda Öğretmenlerin nöbet görevi ve karşılığında ödenecek bir ek ders ücreti hakkında herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

439 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanan 16.12.2006 Tarih ve 26378 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici Ve Öğretmenlerinin Ders Ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar'ın "Aylık karşılığı ders görevi" başlıklı 5. maddesinde Öğretmenlerin Aylık karşılığı ders görevi, "Ek ders görevi" başlıklı 6. maddesinde ise Öğretmenlerin Ek ders görevleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin bu görevleri haricinde herhangi bir görevi bulunmamaktadır.

İlgi (d) Sayılı 2016-2017 Yıllarını Kapsayan 3. Dönem Toplu Sözleşmenin “Örgün eğitim kurumlarında ek ders ücreti” başlıklı 22. maddesindeki; “(1) Örgün eğitim kurumlarında (mesleki eğitim merkezleri dâhil) ders yılı süresi içinde eğitim ve öğretimin fiilen yapıldığı normal çalışma günleri için ilgili mevzuatına göre kendilerine nöbet görevi verilen ve bu görevi de fiilen yerine getiren müdür yardımcıları ile öğretmenlere, 2016 yılında haftada 2 saati ve 2017 yılında ise haftada 3 saati geçmemek üzere ek ders ücreti ödenir.” hükümlerine göre öğretmenlere Ocak 2016 tarihinden itibaren nöbet görevine binaen ek ders ücreti ödenecektir. Bu durumda bir günden fazla ücret ödenemeyeceği için de iki güne nöbet verilmesi de tamamen imkânsız hale gelmiştir.

Öğretmenlere verilen nöbet görevi karşılığında ödenecek olan ek ders ücreti; 16.12.2006 Tarih ve 26378 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici Ve Öğretmenlerinin Ders Ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar uyarınca nöbet görevi karşılığında ödenecek ek ders ücreti; aylık karşılığı ve zorunlu ek ders görevleri içinde yer almamaktadır.

Örneğin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karara göre 15 saat aylık karşılığı, 6 saat zorunlu ek ders görevi verilebilen bir branş öğretmene yasada ve ek dersle ilgili kararda aylık karşılığı ve zorunlu ek derse bağlı olarak yer almayan nöbet görevi karşılığında verilecek ek ders ücreti aylık ve zorunlu ek ders görevleri içinde verilemeyeceğinden teknik olarak isteğe bağlı olmaktadır.

Öğretmenlere nöbet görevi verilmesinin zorunlu tutulması hukuken mümkün değildir. Çünkü nöbet görevi bir güvenlik hizmeti olup, öğretmenlik ise yasada öngörüldüğü üzere, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Bu görevler arasında ise nöbet görevi bulunmamaktadır.

Nöbet görevinin yasal dayanağı olmayıp, aylık karşılığı ve zorunlu ek ders görevleri içinde de verilemeyeceğinden, öğretmenlere nöbet görevinin isteğe bağlı hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, nöbet görevi karşılığı ödenen ücretin makul ve nöbet tutmayı cazip hale getirecek düzeyde belirlenmesi, nöbet görevinin özendirilmesi için karşılığında görev yapılan zaman dilimine uygun ek ders ücreti ödenmesi şarttır.

Öğretmenlere verilen nöbet görevi, normlar hiyerarşisinde bir üst hukuk normu olan kanunda yer almıyor iken sadece öğretmenlerin görev yaptıkları okul/kurumların özel Yönetmeliklerinde yer almaktadır.

T.C. Anayasasının 124. maddesinde de belirtildiği gibi; bakanlıklar kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilmektedir. Normlar hiyerarşisinde Anayasa ve yasaların altında yer alan yönetmeliklerin yasal düzenlemeleri genişletmek ve değiştirmek gibi bir işlevleri bulunmamaktadır.

Norm hiyerarşisi içinde daha üst nitelikte norm olan Anayasa ve yasaya uygunluğu zorunlu bulunan Yönetmeliğin üst normunda bulunmayan öğretmene nöbet görevini, yasal düzenlemeleri genişleterek uygulanır hale getirmesi hukuka uygun değildir.

13.01.2004 tarih ve 25345 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Ve Çalışma Ortamına İlişkin 155 Sayılı Sözleşmesinin 3. maddesi (b) bendindeki; **"Bu sözleşmenin amacı bakımından; "b "İşçiler" terimi, kamu çalışanları dâhil olmak üzere istihdam edilen bütün kişileri kapsar."** hükümlerince sözleşme metni memurları da kapsamaktadır.

İlgi (e) Sayılı Sözleşmenin 11. maddesi (b) bendindeki; **"Sadece 18'den yukarı ve 45'den aşağı yaşlarda bulunan sağlam yetişkin erkekler cebri veya mecburi çalıştırmaya tabi olabilirler. Bu sözleşmenin 10 uncu maddesinde öngörülen iş türleri hariç, aşağıdaki tedbirler ve şartlar dikkate alınmalıdır.**

b-Öğretmenler öğrenciler ve genel olarak idari personelin muaf tutulması;" hükümleri ile öğretmenlerin cebri ve mecburi çalışmadan muaf tutulacağı kayıt altına alınmıştır.

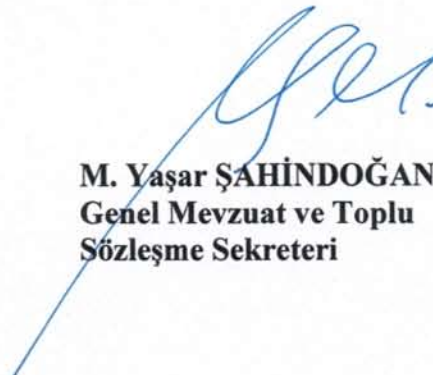
Ayrıca cebri ve mecburi çalışma Anayasa'mızın 18.maddesinde yer alan **"Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır."** hükümlerine de aykırılık teşkil etmektedir.

İlgi (f) Sayılı Sözleşmenin 1. maddesi 1. Fıkrasında ise; **"Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bu Sözleşmeyi onayan her üyesi, cebri veya mecburi çalıştırmayı menetmeyi ve Hiçbir şekilde cebri veya mecburi çalıştırmaya başvurmamayı taahhüt eder."** hükümleri ve 2. maddesindeki; **"Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bu Sözleşmeyi onayan**

her üyesi, bu Sözleşmenin 1 inci maddesinde tasrih edilen şekildeki cebri veya mecburi çalıştırmanın derhal ve tamamen ilgasını temin etmek üzere müessir tedbirler ittihazını taahhüt eder.” hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, Bakanlığınızca yayımlanan öğretmenlerin görev yaptıkları okul/kurumların özel Yönetmeliklerinde yer alan ve zorunlu tutulan nöbet görevinin isteğe bağlı hale getirilmesi ve karşılığında görev yapılan zaman dilimine uygun ek ders ücreti belirlenmesi hususunda;

Gereğini arz ederiz.

M. Yaşar ŞAHİNDÖĞAN
Genel Mevzuat ve Toplu
Sözleşme Sekreteri

İsmail KONCUK
Genel Başkan